

Heemstede

Collegebesluit

Collegevergadering: 3 oktober 2023

Zaaknummer : 1213239
Team : Ruimtelijk Beheer Heemstede
Portefeuillehouder : A.M.C.E. Stam
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Vaststellen concept definitief ontwerp herinrichting Camplaan-West, Raadhuisplein, Valkenburgerlaan-Noord en Van Merlenlaan

Kernboodschap

Het college heeft na het participatietraject ingestemd met het concept definitief ontwerp herinrichting Camplaan-West, Raadhuisplein, Valkenburgerlaan-Noord en Van Merlenlaan. Met dit ontwerp kunnen fietsers, voetgangers en gemotoriseerd verkeer veilig deelnemen en wordt de weekmarkt beter ingericht. Ook wordt de openbare ruimte verduurzaamd. Het ontwerp voldoet aan de landelijke richtlijnen. Het college legt het concept definitief ontwerp voor aan de commissie Ruimte voor een zienswijze.

Besluit B&W

1. Kennis te nemen van de uitgewerkte inrichting van het plangebied volgens het CROW (bijlage 1), kennis te nemen van de uitgewerkte wensen van een deel van de bewoners (bijlage 2) en de toetsing van beide ontwerpen door een onafhankelijk bureau (bijlage 3);
2. In te stemmen met het concept definitief ontwerp herinrichting Camplaan-West, de Van Merlenlaan en Valkenburgerlaan-Noord dat voldoet aan het CROW;
3. Het vastgestelde concept definitief ontwerp aan de commissie Ruimte voor te leggen, om een zienswijze te geven over het ontwerp (B-stuk).

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

- Projectplan is vastgesteld door het college (10 nov 2020) en ter kennisname gebracht van de commissie Ruimte (C-stuk);
- Motie "Veilig verkeer: 30 km in Heemstede" (6 november 2020)
- Het participatieplan is vastgesteld door het college (16 feb 2021) en ter kennisname gebracht van de commissie Ruimte (C-stuk)

- Het college heeft twee voorlopig ontwerpen vrijgegeven voor inspraak (14 sept 2021), ter kennisname gebracht van de commissie Ruimte (C-stuk)
- Wegcategoriseringplan Heemstede 2021 (WCP)
- Het college heeft besloten de schetsontwerpen en de nota van beantwoording vrij te geven voor inspraak (18 mei 2021);
- Motie “WCP 30 Efficiënt en effectief (4 november 2022)
- Motie “Vrijliggende fietspaden” (14 juli 2023)

Bevoegdheden

Het vaststellen van het definitief ontwerp is een bevoegdheid van het college. In de Gemeentewet zijn kaders neergelegd waarbinnen college en gemeenteraad opereren. In artikel 160, lid 1, aanhef en onder a, van de Gemeentewet is opgenomen dat het college bevoegd is het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet de raad of de burgemeester hiermee is belast. Het is de bevoegdheid van de raad om het budget voor de realisatie beschikbaar te stellen. Zoals onder financiën is opgenomen, zijn de geraamde kosten verwerkt in het investeringsprogramma 2023.

Bestuurlijke achtergrond

- Op 10 november 2020 heeft het college een projectplan opgesteld voor de herinrichting van de Camplaan-West, Raadhuisplein, Valkenburgerlaan-Noord en Van Merlenlaan. Tegelijk met het vaststellen van dit projectplan is het voorbereidingskrediet vastgesteld. Dit besluit is ter kennisname gebracht aan de commissie Ruimte.
- Op 16 februari 2021 is het communicatie- en participatieplan voor de Camplaan-West, Raadhuisplein, Valkenburgerlaan-Noord en Van Merlenlaan door het college vastgesteld. Het besluit is ter kennisname gebracht aan de commissie Ruimte.
- Op 18 mei 2021 heeft het college het schetsontwerp (SO) van de Camplaan-West, Raadhuisplein, Valkenburgerlaan-Noord en Van Merlenlaan vastgesteld. Het besluit is ter kennisname gebracht aan de commissie Ruimte.
- Op 14 september 2021 heeft het college twee voorlopige schetsontwerpen (VO's) voor de Camplaan-West, Raadhuisplein, Valkenburgerlaan-Noord en Van Merlenlaan vrijgegeven voor inspraak en ter kennisname gebracht aan de commissie Ruimte.
- In de vergadering van 28 oktober 2021 heeft de raad het Wegcategorisering Heemstede 2021 vastgesteld. Het project herinrichting Camplaan-West, Raadhuisplein, Valkenburgerlaan-Noord en Van Merlenlaan wordt gezien als een vooruitgeschoven post van het Wegcategoriseringsplan Heemstede 2021.
- Op 3 november 2021 is er een informatieavond geweest met de nood- en hulpdiensten, voor de raadsleden en de Stichting Veilig Verkeer Heemstede.
- In 2022 en 2023 zijn zeker 14 afspraken geweest met een afvaardiging van omwonenden en de gemeente. Tijdens deze bijeenkomsten zijn wensen uitgewisseld, is ter plekke de situatie bekeken, zijn ontwerp-kaders besproken en is samen verkend of de fietsoversteek op de Van Merlenlaan veiliger kan worden gemaakt. Ook is besproken hoe de snelheid van het gemotoriseerde verkeer met de herinrichting naar beneden kan worden gebracht. Tenslotte heeft een onafhankelijk bureau de opdracht in 2023 gekregen om beide ontwerpen te toetsen. De uitkomst heeft geleid tot een concept definitief ontwerp (DO).

Motivering

Een goed ingerichte, functionele en beheerde openbare ruimte afgestemd op de vele verschillende gebruikers, is belangrijk voor de veiligheid én leefbaarheid van onze gemeente. De gemeente wil de verbetering van de riolering in de Van Merlenlaan efficiënt combineren met het verbeteren van de verkeersveiligheid én de leefbaarheid. Een combinatie wordt gemaakt met een 'duurzaam veilige' herinrichting van de straten in het plangebied. 'Duurzaam Veilig' betekent dat het uitgangspunt 30 kilometer per uur is en de weg veilig is voor alle gebruikers, met name voor kwetsbare verkeersdeelnemers als fietsers en voetgangers. Daarnaast was ook het uitgangspunt het optimaliseren van de weekmarkt.

Argumenten

De herinrichting van de Camplaan-West, Raadhuisplein, Valkenburgerlaan-Noord en Van Merlenlaan levert een goed ingerichte veilige en leefbare openbare ruimte op voor alle gebruikers. De inrichtingskenmerken volgens de handreiking zijn de volgende:

Valkenburgerlaan-Noord

- Voor de Valkenburgerlaan-Noord past een wegcategorie Erftoegangsweg (ETW30).
- Ook de inrichting van de weekmarkt wordt verbeterd en de riolering aangepast. Dit alles zorgt voor verbetering van de verblijfskwaliteit.

Camplaan en Van Merlenlaan

- Gezien de veranderende doorstroom- en verblijfsfunctie veranderen de Van Merlenlaan en Camplaan van een Gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur (GOW 50), naar een nieuwe wegcategorie Gebiedsontsluitingsweg 30 km/uur (GOW 30).

Van Merlenlaan

- Het vrachtverkeer wordt geweerd uit de Van Merlenlaan.
- Het voetpad aan de noordzijde wordt breder zodat ook het uitrijdend verkeer uit de uitritten meer zicht krijgt op het doorgaande verkeer op de Van Merlenlaan.
- In het ontwerp passen we gebakken klinkers toe in het midden van de weg en (rode) fietsstroken van asfalt wat maakt dat de weg optisch smaller wordt.

Voldoen aan CROW

Uitgangspunt voor het college is dat het definitief ontwerp (DO) voldoet aan de landelijke normen en het afwegingskader van het CROW. Het CROW is een Nederlandse stichting en kennisinstituut voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer/vervoer en veiligheid. In april 2023 is van het CROW de Handreiking voorlopige inrichtingskenmerken van het nieuwe GOW 30 beschikbaar gekomen.

Participatie heeft plaatsgevonden

Met omwonenden en andere belanghebbenden is een uitgebreid participatietraject geweest. Een deel van de wensen en reacties van bewoners en stakeholders zijn meegenomen in het ontwerp. Met name op het traject Van Merlenlaan zijn niet alle wensen verenigbaar met het afwegingskader van het

CROW. Hier hebben de bewoners op basis van deze uitkomst ook een eigen ontwerp gemaakt. Beide ontwerpen zijn in de bijlagen bijgevoegd. Hieronder wordt de keuze voor voorliggend ontwerp verder onderbouwd langs de volgende onderdelen:

- Ontwerp past binnen vastgesteld beleid
- Ontwerp is na participatie aangepast
- Zienswijze commissie Ruimte (juni 2021) meegenomen in ontwerp
- Motie Vrij liggende fietspaden
- Uitkomst externe toetsing ontwerp

Het concept definitief ontwerp past binnen vastgesteld beleid

Aanpassing Weekmark Valkenburgerlaan-Noord

Bij het opstellen van de visie op de weekmarkt (2020) zijn de wensen van vaste-standplaatshouders, inwoners en bezoekers opgehaald. Een belangrijk onderdeel is de toegankelijkheid. Iedere doelgroep kent haar eigen manier van mobiliteit en het is dus van belang de markt toegankelijkheid te houden. Ook is vastgesteld dat een veilige openbare ruimte (weinig obstakels), de goede bereikbaarheid voor nood-hulpdiensten en de technische veiligheid (stroom- en bakvoorzieningen) belangrijk zijn. Deze punten zijn meegenomen in het ontwerp van het deel Valkenburgerlaan –Noord.

Klimaatadaptatie

Overall waar herinrichting wordt toegepast naar een GOW 30 km/uur weg of het wegdek/bestrating wordt vervangen, wordt klimaatadaptatie meegenomen. Dit doen we door in het ontwerp infiltratiekolken en klinkers toe te passen en groenvakken te vergroten (Valkenburgerlaan). Deze uitvoering is conform het programma Water (vastgesteld door de raad in 2022). Als we kijken naar de verhouding groen/verharding van de dwarsprofielen op de Van Merlenlaan, dan zien we dat het ontwerp van de gemeente een profiel heeft van 9,95 meter en het ontwerp van de bewoners 11,30 meter. Dat maakt dat het ontwerp van de gemeente minder verharding heeft. De kosten van klimaatadaptatie zijn meegenomen in de raming van dit ontwerp.

Duurzame materiaalkeuze

Voor de inrichting van de rijweg gebruiken we gebakken klinkers op goede fundatie. Gebakken klinkers op het rijbaangedeelte gaan langer mee dan asfalt en worden hergebruikt. Daarnaast zorgen gebakken klinkers in plaats van asfalt ervoor dat de weg een uitstraling van een 30 km/uur-weg heeft. De fietsstroken worden geasfalteerd.

Streetprint is door de gemeente onderzocht. Dit meerkosten van aanleg van streetprint zijn 12-35 euro (ex. btw) per m², boven op de normale asfaltkosten. Daarnaast veroorzaakt het rijden van gemotoriseerd verkeer over streetprint een grotere geluidsbelasting. De herstelkosten van asfalt met streetprint na werken aan kabels en leidingen in de ondergrond zijn hoger dan het aanleggen van klinkers. Klinkers gaan tenslotte ook langer mee. Geconcludeerd is dat streetprint minder duurzaam is en daarom niet wordt toegepast.

Groenbeleid/vervanging bomen

Het huidige riool ligt onder het gescheiden fietspad van de Van Merlenlaan. Door de gemeente is op meerdere locaties wortelgroei in het riool aangetroffen. Het riool ligt op sommige plekken op nog geen meter afstand van de bomenrij. Dit betekent dat wortelschade is ontstaan. Conform het huidige Groenbeleidsplan is onderzoek gedaan naar de kwaliteit van deze bomen. Uit onderzoek blijkt dat de

levensduur van deze bomen beperkt is. Dit betekent dat deze negen bomen aan de westzijde van de Van Merlenlaan komen te vervallen en elders worden gecompenseerd. Het ontwerp is zo gekozen dat veruit de meeste bestaande bomen in het plangebied kunnen worden gehandhaafd.

Het concept definitief ontwerp is na participatie aangepast

Naast de inwoners zijn diverse stakeholders betrokken. Het concept DO bevat enkele aanpassingen ten opzichte van het VO. Hieronder is eerst uiteengezet wat uit de participatie is opgehaald met de bewoners, daarna is een tabel met de opbrengst van de stakeholders opgenomen. Samengevat zijn de verbeterpunten:

- De rijbaanbreedte wordt met uitzondering van de ‘flessenhals’ overal aangepast en rode fietsstroken zijn verder verbreed;
- Een extra oversteekplaats voor voetgangers wordt ter hoogte van de Meerlhorst gerealiseerd;
- Het voetpad aan de noordzijde van de Van Merlenlaan wordt breder wat bijdraagt aan toegankelijkheid van voetgangers. Het draagt ook bij aan het veiliger uitrijden van auto’s van bewoners aan de noordzijde Van Merlenlaan;
- Vrachtverkeer kan worden geweerd in de Van Merlenlaan;
- De drempels worden vervangen door een (minimaal) aantal plateaus van ca 10 meter.

Naam	Kernreactie
Werkgroep Toegankelijkheid	Heeft aangegeven positief te zijn over het ontwerp, met name de oversteekplaatsen op de plateaus.
Ondernemers weekmarkt	Hebben aangegeven positief te zijn. Zij zien graag dat op heel korte termijn de nieuwe inrichting van de Valkenburgerlaan wordt gerealiseerd en de aangepaste inrichting van de weekmarkt een feit wordt.
Fietsersbond	Is geen voorstander van het opheffen van het vrijliggende fietspad op de Valkenburgerlaan-Noord. Op de Valkenburgerlaan zijn namelijk haakse parkeervakken. In het concept definitief ontwerp wordt de rijweg conform een Erftoegangsweg (ETW) 30 ingericht met fietsstroken en een rijweg. Vrijliggende fietspaden passen niet bij een ETW 30. Het is volgens de fietsersbond niet ideaal voor de veiligheid van de fietsers als er een fietspad achter de parkeervakken loopt. Om de veiligheid te vergroten is een schrikstrook van 160 cm achter de parkeervakken aangebracht in een afwijkende kleur van de parkeervakken en de fiets indicatiestroken. Er is dan voldoende ruimte om bij een beweging te reageren. Dit is ook besproken met de politie en die staat achter deze inrichting van de Valkenburgerlaan.
Stichting Veilig Verkeer Heemstede	De stichting zou graag zien dat de fietsers op het vrijliggende fietspad blijven fietsen. Hiervoor zou de schuine fietsoversteek ter hoogte van de Meerlhorst behouden blijven (in gewijzigde vorm). De wens is ook om chicanes (bochten in de weg middels een asverlegging) toe te passen in plaats van plateaus om de snelheid te verminderen. Verkeerskundigen en de politie hebben

Naam	Kernreactie
	<p>hierop negatief geadviseerd. De stichting geeft de voorkeur aan een ETW 30 waardoor ook de kruising van Merlenlaan - De Tellolaan gelijkwaardig moeten worden ingericht waardoor het verkeer van rechts voorrang krijgt. Dit is niet mogelijk in deze situatie waar het gemotoriseerde verkeer op de Van Merlenlaan veel hoger is.</p> <p>Tijdens de participatie hebben de omwonenden expliciet aangegeven dat ze graag het vrachtverkeer wenen uit de Van Merlenlaan. Uit onderzoek 'Weren vrachtverkeer' lijkt dit mogelijk te zijn.</p>
Brandweer	Eerder heeft de brandweer gereageerd op snelheid remmende plateaus in het ontwerp. Zij hebben zorgen over het met hoge snelheid rijden met een zwaar voertuig vol bluswater over de plateaus. Om deze reden is gekozen om alleen plateaus op de kruisingen te leggen en daarmee te kiezen voor een minimaal aantal plateaus.
Politie	Het toepassen van plateaus heeft de voorkeur boven as-verleggingen. Automobilisten gaan bij tegemoet komend verkeer vaak versnellen. Ook is het niet wenselijk als chicanes liggen ter hoogte van kruisingen.

Zienswijze commissie Ruimte op schetsontwerp (SO)

Een ontwerpproces van straten verloopt van grof naar fijn en heeft vrijwel altijd een gefaseerde opbouw; van schetsontwerp (SO), naar voorlopig ontwerp (VO) naar definitief ontwerp (DO). Op 10 juni 2021 heeft de commissie Ruimte onderstaande zienswijzen gegeven op het SO. Het college heeft hieraan uitvoering gegeven.

- Nader bekijken breedte van de weg;
- Toevoegen van oversteekplaatsen nader overwegen;
- Verkennen toepassen van streetprint;
- Kijken naar de aanleg voetpad bij de Meerlhorst.

Extern bureau toetsing ontwerpen

Zoals hierboven aangegeven is naast het ontwerp van de gemeente, ook de wensen van de bewoners in een ontwerp uitgewerkt. Beide ontwerpen zijn getoetst door een extern bureau. De conclusie is dat het voorliggende ontwerp beter aansluit bij het CROW. De gekozen breedtes zijn breder dan de minimale aanbevelingen en de zijstraten die uitkomen op de Van Merlenlaan zijn ondergeschikt. In het DO heeft de gemeente het ontwerp, de functie en karakter van de wegen goed toegepast. In bijlage 3 is het rapport bijgevoegd.

Motie "Vrijliggende fietspaden" is getoetst en sluit niet aan op aanbeveling CROW

Op 14 juli 2023 is deze motie aangenomen die oproept om reeds vrijliggende fietspaden, indien mogelijk, te behouden. Het concept DO is hierop getoetst en behoud van een vrijliggend fietspad is binnen de richtlijnen niet haalbaar om de volgende redenen;

- Het huidige vrijliggende tweerichtingsfietspad op de Van Merlenlaan wordt gebruikt voor (snor)fietsen en heeft nu een breedte van 2,70 meter. De Van Merlenlaan valt binnen de categorie hoofdfietsroutes. Het CROW geeft aan dat bij een functie als hoofdfietsroute van het fietspad én bij de intensiteit het fietspad op de Van Merlenlaan, een tweerichtingsfietspad een minimale breedte moet hebben van 3,50 meter.
- Tussen het vrijliggende fietspad en de doorgaande (auto)weg ligt een tussenberm. De richtlijnen schrijven een tussenberm (tussen rijbaan en fietspad) van minimaal 1 meter breedte voor. Gezien het feit dat het bestaande vrijliggende fietspad is ingeklemd tussen groen met bomen en een rijbaan, kan niet worden voldaan aan de maatvoering die voor uitvoering van deze motie nodig is.
- Het is niet gewenst om het voetpad aan de noordkant van de Van Merlenlaan hiervoor op te offeren. Als deze wordt ingekort ontstaat een spanningsveld tussen het uitrijdend verkeer van de uitritten en het doorgaande verkeer op de Van Merlenlaan.
- Tevens betekent het dat voor vrijliggende fietspaden een schuine oversteek van de fietsers ter hoogte van Meerlhorst moet worden ingericht. Afgelopen periode is met bewoners en externe adviseurs hierop gestudeerd en we zijn niet tot een veilig ontwerp van deze oversteek gekomen.

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

Stikstofdepositie

Sinds eind 2022 geldt de stikstofwetgeving ook voor projecten in de openbare ruimte. De depositie zal de komende periode nauwkeurig worden berekend en de effecten op de natuur zullen inzichtelijk worden gemaakt. Vermoedelijk is het dan noodzakelijk om maatregelen te nemen om de depositie verder terug te brengen, zoals de inzet van elektrisch materieel. Op korte termijn wordt duidelijk of extra kosten geraamd moeten worden. Dit is een financieel risico voor het project.

Weren vrachtverkeer

De voorliggende inrichting (DO) staat los van het besluit hoe vrachtwagens worden geweerd uit de Van Merlenlaan of elders in Heemstede. Het college gaat begin 2024 een integrale afweging maken hoe om te gaan met de resultaten van het onderzoek 'Weren vrachtverkeer' en hoe dit kan worden doorvertaald in een Vrachtwagencirculatieplan. Pas nadat hierover een besluit is genomen, wordt door het college een definitief (verkeers)besluit genomen of en hoe het vrachtverkeer daadwerkelijk wordt geweerd uit de Van Merlenlaan.

Financiën

Voor de uitvoering van dit project is in het investeringsprogramma 2023 een krediet opgenomen van € 3.963.000. Dit bedrag is voor het vervangen van het riool in de Van Merlenlaan en het herinrichten van de openbare ruimte. De verdeling over de componenten is als volgt: wegen (€ 2.877.000), groen (€ 103.000), riolering (€ 929.500) en drainage (€ 53.500).

Een voorbereidingskrediet van € 220.000 (onderdeel van het totale bedrag van € 3.963.000) is in 2021 beschikbaar gesteld. Het restant van dit krediet wordt via een collegebesluit vrijgegeven wanneer het project tot uitvoering komt. De verwachting is dat met de beschikbare middelen het plan kan worden gerealiseerd. Nadat de commissie haar zienswijze heeft gegeven wordt een definitieve doorrekening (SKK-raming) gemaakt. Indien de kosten hoger zijn dan het krediet komt het college terug bij de raad met het voorstel het krediet op te hogen.

Samenwerking en communicatie

De bewoners van de Camplaan-West, Van Merlenlaan en Valkenburgerlaan-Noord hebben zich in 2020 verenigd in de Stichting Veilig Verkeer Heemstede (SVVH). Met deze afvaardiging van bewoners in het plangebied hebben de afgelopen periode 14 gesprekken plaatsgevonden om te komen tot één ontwerp. Dat is niet gelukt. Inwoners die eerder op de ontwerpen hebben gereageerd worden schriftelijk op de hoogte gesteld zodat zij kunnen inspreken tijdens de commissie Ruimte.

Planning/uitvoering

Voorafgaand aan de bespreking in de commissie Ruimte wordt een technische sessie georganiseerd waarin beide plannen inhoudelijk door de gemeente en het externe bureau worden toegelicht. Na bespreking in de commissie kan bij voldoende positieve zienswijze het definitief ontwerp (DO) worden vastgesteld en kan de fase van uitvoering starten.

Na vaststelling van het DO en vrijgave van het uitvoeringskrediet wordt de technische voorbereiding van de werkzaamheden opgestart. Dat betekent dat veel technische details gezamenlijk met een aannemer (na aanbesteding) worden uitgewerkt, zoals de exacte materialen, de fundering van de wegvakken en de hoogteligging. Tevens wordt in deze voorbereidingsfase gekeken naar de benodigde maatregelen om de stikstofdepositie binnen de richtlijnen te brengen en wordt de fasering van de werkzaamheden bepaald, waarbij ook de nutspartijen worden betrokken.

Tijdens de voorbereidingsfase zal ook de fasering van de werkzaamheden worden bepaald. Daaruit zal moeten blijken op welke manier het verkeer moet worden omgeleid tijdens de werkzaamheden en hoe dit moet worden ingericht. Dit gebeurt in samenspraak met hulpdiensten onder regie van de gemeentelijke bereikbaarheidscoördinator.

	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025	Q2 2025
Vaststelling DO							
Uitwerking UO en bestek							

Aanbestedingstraject							
Vorbereiding aannemer							
Riolering v Merlenlaan							
Maaiveld Merlenlaan							
Maaiveld van Valkenburgerlaan							
Maaiveld Camplaan							
Restpunten en overdracht							

Bijlage(n)

1. Concept Definitief Ontwerp volgens CROW
2. Uitgewerkte wensen bewoners
3. Definitieve advies onafhankelijk bureau